

Markéta Šichtařová: A vy už jste na blackout připraveni?

- CZ24 News | 7. června 2022

ČESKO: Ve čtvrtek 2. června si Praha zažila kurz branné výchovy a nanečisto si vyzkoušela, jak to bude vypadat při blackoutu. Naše záložní firemní generátory nás upozornily na masivní výpadek dodávek elektřiny, jehož příčina byla v rozvodně na pražském Chodově.

Výpadek paradoxně způsobila ochrana chodovské rozvodny. Jako izolant totiž rozvodna využívá plyn, kontrolní systém zahlásil pokles jeho tlaku a rozvodnu odstavil. Proč se tak stalo, se zatím neví, asi je rozvodna už přešla časem. A to i přesto, že je relativně krátce po rekonstrukci, kterou si vyžádalo dost černé období rozvodny z let 2013 a 2014, ve kterých došlo k několika významným výpadekům včetně toho, který byl způsoben požárem. Nynější výpadek trval necelou hodinu, skončil kolem 09:40, nicméně řadě lidí připomněl, že při stávající evropské energetické politice otázka nezní tak, zda skutečný blackout bude, ale spíš kdy přijde.

Událost má hned několik rozměrů. Víme, že protože jsou obnovitelné zdroje energie méně stabilní než „klasické“ zdroje, nelze nahrazovat vypnutou jednotku příkonu ze starého zdroje stejnou jednou jednotkou příkonu z obnovitelného zdroje – tento poměr musí být vyšší. To se ale neděje, vypínání starých zdrojů v Evropě běží z ideologických důvodů rychleji než instalování nových kapacit. Zadruhé klasických zdrojů je nedostatek nejen z politických důvodů a zelené agendy, ale i z důvodu války. A zatřetí přenosová soustava není dimenzovaná na tak prudký nárůst obnovitelných zdrojů.

Při hodinovém výpadku si nejsme schopni vyzkoušet, co všechno při blackoutu nebude fungovat - až dojdou záložní baterie v mnohých zařízeních, přestane toho fungovat mnohem víc než jen elektřina. Nenatankujeme. Takže máte-li soukromý generátor, neseženete do něj palivo. Vypadne mobilní síť a nedovoláte se, ani pokud si mobil nabijete třeba v autě. Nebudou fungovat ani platební karty, ani bankomaty, tedy ani žádné obchody. Nebude fungovat internet.

Člověk nemusí být zrovna preper, aby s vědomím takového rizika podnikl alespoň minimální opatření: **měl k dispozici nějakou hotovost ve skříni, zásobu trvanlivých potravin, které není nutné vařit, zapalovač a plný kanystř.** Mnozí pak jdou ve svých úvahách ještě o kilometr dál a zhruba od začátku války na Ukrajině pozorujeme mezi lidmi zvláštní trend: **Lidé si připravují doslova „substituty oběživa“ v podobě kvant těch nejmenších zlatých slitků.** Na dotaz po příčině takové poptávky pak odpovídají, že nevěří žádné fiat měně a chtějí mít čím platit „za nákup rohlíků“. Dodejme však, že představa plateb ve zlatě za rohlíky je poněkud naivní hlavně v tom smyslu, že v případě blackoutů žádná pekárna rohlíky vskutku neupeče.

Ale když už jsme u těch katastrofických – a nutno dodat, že velmi extrémních a málo pravděpodobných scénářů – pokud se zeptáte ekonoma, čím se skutečně platí v podobných extrémních situacích, možná vás odpověď překvapí. A přece ji z historie známe. Víme to třeba z doby bombardování Srbska nebo z Venezuely. V prvním případě došlo k rozvratu infrastruktury, ve druhém ke zhroucení fiat měny.

Pokud hádáte, že v takových situacích jako platidlo skvěle funguje zlato nebo hotovostní dolar, máte sice pravdu, ale jen částečnou. Obojím sice skutečně na černém trhu, který okamžitě vznikne, zaplatíte, ale problém je v tom, že obojího je v danou chvíli v ekonomice fyzický nedostatek - jak zlata, tak dolarů. Proto se skutečným nejfrekventovanějším platidlem rychle stávají cigarety a kondomy.

ZDROJ